

[Harald Jensen.]

Jeg vil derfor udtale som mit lyse Haab, da jeg jo ogsaa har Lov til at være Optimist, at det høje Indenrigsministerium paa ny vilde sætte en Kommission i Gang med at undersøge og drøfte de store økonomiske Problemer, som staar i Forbindelse med Arbejdsforholdene.

Bouet: Tanken om Udbyttedeling er en gammel Tanke, som er realiseret for mange Aar siden af Industriherrer, som havde sociale Interesser; men efterhaanden er Tanken blevet optaget af vide Kredse, idet man i en saadan Ordning saa en Mulighed for at mildne eller ophæve de store Interesses modsætninger, der efterhaanden har oparbejdet sig mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, som i Virkeligheden burde have fælles Interesser. Man har fra mange Sider overvejet, hvorledes man skulde komme bort fra disse Interesses modsætninger og fra det Udslag, de giver sig i de store Arbejderkampe. Man er da standset ved dette, at ville søge at interessere Arbejderne i Bedrifterne, men man er ikke enig om de Veje, man vil gaa.

Fra Arbejdernes Side og særlig fra socialdemokratisk Side vil man kun have Interessen derhen, at Arbejderne, deres Tilidsmænd, særlig Organisationernes Tilidsmænd, faar Indseende med Bedrifternes Ledelse og økonomiske Forhold, og man ønsker ikke, at Arbejderaktier skal tildeles den enkelte Arbejder, men at de derimod skal være i kollektivt Eje, saa at Forholdet mere bliver organisationsmæssigt formet. Det vil sige, at man i Virkeligheden ønsker at socialisere Bedrifterne, idet man ogsaa stiller Krav om forøgede Bedriftsraad, saaledes at Organisationslederne faar den virkelige Indflydelse, og at man ønsker, at Kredsen af dem, der faar Indflydelse, skal foruden de Arbejdere, som er knyttet til Bedrifterne, omfatte ogsaa det Fag eller de Industrier, disse Virksomheder tilhører, altsaa med andre Ord Socialisering.

Naar man nu ved, at man fra Arbejdsgiverside absolut vil modsætte sig en saadan Udvikling og tværtimod ønsker Organisationerne svækket, i den Forstand, at man ønsker, at Arbejderne i de forskellige Virksomheder skal være frit stillede med Hensyn til de Betingelser, de ønsker at arbejde under, kan man sige sig selv, at det i alt Fald herhjemme i Danmark har lange Udsigter med at faa Tanken realiseret.

Det er da ogsaa kun et Faatal af Virksomheder, der har ført Tanken ud i Praksis. Uden at faa de to Parter interesseret vil det

imidlertid være aldeles umuligt at føre Tanken frem til virkelig Sejr. Indenfor mit Parti er der megen Sympati for denne Tanke, og jeg personlig indrømmer, at jeg ser hen til en Udvikling paa dette Omraade, der tilvejebringer en Udløsning af det skarpe Forhold, der hidtil har hersket mellem de to Parter. Men jeg mener, at det har lange Udsigter, og at en Lov som den, der her foreslaas, hvorved man søger at gøre Staten til Mægler mellem de to Parter, vilde give Sagen Gift.

Interesserer man sig virkelig for dette Problems Løsning, tror jeg, man skal vogte sig for at lovgive paa dette Omraade, thi man ved, at der fra Erhvervenes Side næres — og jeg mener med Rette — stor Frygt for, at Staten i for høj Grad skal komme til at blande sig ind i Virksomhedernes Forhold. Jeg føler mig ganske overbevist om, at Vedtagelsen af et Lovforslag af denne Karakter ikke vil fremme Sagens Løsning.

Det Udvalg, som ifølge § 1 skal ned sættes, og som skal bestaa af 2 Arbejdsgiverrepræsentanter og 2 Arbejdere, valgte henholdsvis af Arbejdsgiverforeningen og de samvirkende Fagforbund, under en ministeriel Embedsmands Ledelse, vil faa vanskelige Forhold at arbejde under. Man tænke sig, at disse Repræsentanter bliver valgt af Organisationerne, som vi paa Forhaand ved stiller sig mod Tankens Gennemførelse og i hvert Fald kun vil gennemføre den, hvis deres specielle Opfattelse bliver den overvejende. Man kan da føle sig overbevist om, at Formanden for et saadant Udvalg hovedsagelig vil faa den Opgave at lede Diskussionen mellem disse Repræsentanter for de to Parter. Vælger man derimod disse Repræsentanter udenfor Organisationerne, vil man meget vel kunne opnaa Enighed indenfor dette Udvalg, der er i hvert Fald Udsigt til det, men disse Repræsentanter vil aldeles ingen Indflydelse have; og jeg ved ikke, hvorledes de vil kunne løse den Opgave, som Lovforslaget giver dem, nemlig at interessere Arbejderne i Bedriften, thi de vil jo ingen Adgang kunne faa til at udføre dette Hverv, de vil blive modarbejdet af Organisationernes Ledelse.

Jeg tror derfor, det er en gal Vej at gaa, at ville lovgive paa dette Omraade, og jeg kan ikke tilsige mit Partis Medvirkning til, at et Lovforslag af denne Karakter vedtages.

I § 4 og § 5 søger man at fremme Tankens Realisation ved at give Skattelettelser og paa en vis Maade at give Laan; men denne Fremgangsmaade er, synes det mig, ikke god, thi man opnaar højst sandsynligt, at det